

GROEIGRAACH

4+

LESMATERIAAL

EEN SLAPSTICK OVER (OP)GROEIEN

Over het lesmateriaal

Het lesmateriaal bestaat uit een les die je vooraf met de kinderen kunt doen om ze voor te bereiden op de voorstelling én twee lessen die je na de voorstelling kunt doen. Met de lessen na de voorstelling kun je actief en creatief met de kinderen aan de slag. Zo beleven ze het thema van de voorstelling zelf. Door het lijfelijk te ervaren hopen we dat de voorstelling hen nog lang bij zal blijven.

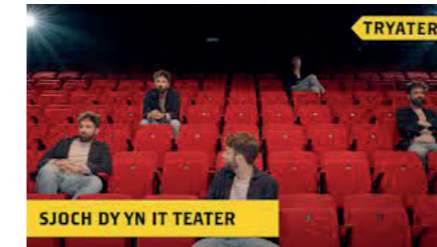
Over de voorstelling

Wat is fijner: zo lang zijn dat je in elke kamer het plafond kunt aanraken? Of juist piepklein, zodat je kunt wegkruipen als een muis? Wil je liever heel oud zijn, rustig wandelen en gezellig theedrinken. Of juist jong blijven en voor altijd blijven spelen? Het lijkt alsof iedereen om je heen maar wil dat je groter en ouder wordt. Dan pas tel je mee. Dan weet je alles, mag je alles, ken je alle woorden en snap je de wereld. Toch? Maar wat als je niet op wilt groeien en voor altijd klein wilt blijven?

Groeigraach is een slapstick over (op)groeien, een speelse, kleurrijke voorstelling voor kleuters en iedereen die ooit kleuter is geweest. Vol grote grappen, grollen, fijne foefjes en verrassingen.

Hoe gedraag je je bij een voorstelling?

Wij hebben er een kort filmpje over gemaakt. Als voorbereiding kun je dit met de klas bekijken. Je vindt het op de YouTube pagina van Tryater of scan hier de QR code. Het filmpje heet 'sjoch dy yn it teater'

HOE GRUT GROEISTO?

concept en regie Hali Neto | spel Valerie van de Ridder, Mitchell Hamel
| muziek Christopher van der Meer | vormgeving en kostuum Sofie Moritz
| techniek Jan Bruinsma | educatie Jannie van der Veen, Sjoerd Blom a.i.
| campagnebeeld Tryntsje Nauta | vormgeving lesmateriaal Jelle Post

TRYATER

TRYATER

In les foar de foarstelling

Filosofearje mei bern is hiel leuk. It giet wol wat oars as by in gewoan klassepjetear. In filosofysk pjetear hat gjin konkrete doelstellingen. It giet mear om lange termyndoelen op it mêd fan sprekfeardichheid en it ûntwikkeljen fan tinkfeardichheid.

Dizze fragen kinst mei de bern beprate. Dêrmei tinke se alfêst nei oer it tema fan de foarstelling.

- Fynst dysels lyts of grut? Fertel ris, wannear dan?
- Bist soms ek grut? Fertel ris wannear dan?
- Wêr bist no te grut foar? En wêr bist te lyts foar?
- Kinst ek grut en lyts tagelyk wêze?
- Hoe fieltst datst grutter groeist?
- Kinst ek lytser groeie? Tink ris hiel goed nei? Soe dat kinne?
- Wat soesto moai fine oan grut wêze, sa grut as dyn juf/master of dyn heit/mem?
- Wat feroaret oan dy ast grutter groeist?
- Wat meist dan noch mear?

Kinst trochfreegje mei dizze fragen:

Kinst it útlizze?	(ferhelderje)
Wêrom tinkst dat?	(redeneanje)
As it no ris oarsom is?	(perspektyf)
Wat fynst better?	(ferlykje)
Dus do fynst dit?	(beslút)

Een les voor de voorstelling

Filosoferen met kinderen is heel leuk. Het gaat wel wat anders dan bij een gewoon klas-sengesprek. Een filosofisch gesprek heeft geen concrete doelstellingen. Het gaat meer om lange termijndoelen op het vlak van spreekvaardigheid en het ontwikkelen van denkvaardigheid.

De volgende vragen kun je met de kinderen bespreken. Hiermee denken ze alvast na over het thema van de voorstelling.

- Vind jij jezelf klein of groot? Vertel eens, wanneer dan?
- Ben je soms ook groot? Vertel eens wanneer dan?
- Waar ben je nu te groot voor? En waar ben je te klein voor?
- Kun je ook groot en klein tegelijk zijn?
- Hoe voel je dat je groter groeit?
- Kun je ook kleiner groeien? Denk eens heel goed na? Zou dat kunnen?
- Wat zou jij fijn vinden aan groot zijn, zo groot als je juf/meester of je vader/moeder?
- Wat verandert er aan jou als je groter groeit?
- Wat mag je dan nog meer?

Je kunt doorvragen met de volgende vragen:

Kun je het uitleggen?	(verheldering)
Waarom denk je dat?	(redenering)
Als het nou eens andersom is?	(perspectief)
Wat vind je beter?	(vergelijken)
Dus jij vindt dit?	(besluit)

SLAPSTICK SPYLJE IN LES NEI DE FOARSTELLING

Yn de foarstelling sit in soad slapstick, in komyske wize fan spyljen dy'tst miskien kenst fan Laurel & Hardy, Mr Bean of Tom & Jerry. Beukers sitte fol grapkes en dat kinne se goed ynsette by dizze oefeningen. It spyljen fan dizze oefeningen fergruttet de ekspresje fan de bern, lit se ynlibje yn de situaasje, kreatyf wêze en laitsje. Humor is hiel belangryk by slapstick, dus in soad wille mei de folgjende oefeningen.

Om der eefkes yn te kommen

Lit de bern yn in sirkel stean en doch hieltyd mei alle oefeningen mei. Meitsje dy allegear ris sa grut mooglik. Rik mei dyn hannen nei it plafond, gean op dyn teannen stean, meitsje dyn mûle en eagen grut. Meitsje dy dêrnei sa lyts mooglik. Krûp yn elkoar en meitsje ek dyn hannen lyts en ek dyn eagen en dyn mûle.

No begjinne we ús hiel licht te bewegen, sa licht as in fearke of in bledsje dat troch de loft sweeft. Beweich licht mei dyn earms, dyn rêch, dyn skonken. Til se ris sa licht mooglik op.

En no begjinne we ús hiel swier te bewegen as binne we fan beton, sa swier. Hoe bewege dyn earms dan? En dyn gesicht? En dyn skonken?

Spiegelje

Lit de learlingen yn in grutte line foar dy stean. Cean foar de groep stean en fertel dat sy de spegel binne. Alles watsto dochst, alles watsto beweechst, moatte de learlingen neidwaan. Doch dat hiel rêstich, yn slow motion. Begjin by in hân dy'tst stadichoan optilt en stadich troch de loft beweechst. Bliuw dêrby op dyn plak stean en sjoch oft de learlingen de goede hân bewege. Cean rêstich troch mei bewegen, lit in oar lichemsdiel bewege, dyn skonk. Beweich ek minder foar de hân lizzende lichemsdielen, dyn heupen, dyn knibbel, dyn búk, dyn holle en sa.

Spiegelje yn twatallen

Wannear't it spegeljen fan de foarige oefening dúdlik is, ferdielst de learlingen yn twatallen. Ferdiel ek wa't begjint mei bewegen en wa't it neidocht. Se sille no it spegeljen oefenje. Coach op it stadich bewegen. It helpt ast seist dat se elkoar sa goed neidwaan moatte, datsto net sjen kinst wa't de spegel is en wa't foar de spegel stiet. Lit se in kear wikselje, no is de oar de spegel.

Kinst suggestjes foar bewegingen jaan, lykas poets dyn toskan ris foar de spegel of boarstelje dyn hier.

Slapstick en humor

No't it prinsipe fan spegeljen dúdlik is, meitsje we it wat spannender. Aanst is de spegel in bytsje dom. Dejinje dy't de spegel spilet, is net sa tûk, wannear't de oanjouwer nei links giet, giet de spegel nei de ferkearde links.

En ek:

- Do tilst dyn earm op, mar it slagget de spegel net om syn earm op te tillen. En lit ris sjen dat it echt hiel swier is, it slagget echt net om dyn earm op te tillen.
- Pakt de oanjouwer it toskpoetsersguod, dan is de oar it toskpoetsersguod kwyt. De oanjouwer mei ek sjen litte dat er it mar dom fynt wat de spegel docht.
- Kinst sels noch in beweging betinke dy't net slagget?

Elkenien mei oan de kant sitte. Do hellest in tal twatallen nei foaren en fregest oft se nochris sjen litte wolle wat se krekt dienen. Kies in pear stikjes út dy't goed slaggen.

Om derfoar te soargjen dat de bern net tefolle prate, kinst muzyk opsette. Passende slapstickmuzyk dy'tst brûke kinst, is: *King Porter Stomp* fan Joel Cummins, te finen op YouTube.

SLAPSTICK SPELEN EEN LES NA DE VOORSTELLING

In de voorstelling zit veel slapstick, een komische speelstijl die je misschien kent van Laurel & Hardy, Mr Bean of Tom & Jerry. Kleuters zitten vol grapjes en dat kunnen ze goed inzetten bij de volgende oefeningen. Het spelen van deze oefeningen vergroot de expressie van de kinderen, laat ze inleven in de situatie, creatief zijn en lachen. Humor is heel belangrijk bij slapstick dus veel plezier met de volgende oefeningen.

Om er even in te komen

Laat de kinderen in een kring staan en doe steeds mee met alle oefeningen. Maak je allemaal eens zo groot mogelijk. Reik met je handen naar het plafond, ga op je tenen staan, maak je mond en ogen groot. Maak je daarna zo klein mogelijk. Kruip in elkaar en maak ook je handen klein en ook je ogen en je mond.

Nu gaan we ons heel licht bewegen, zo licht als een veertje of een blaadje wat door de lucht zweeft. Beweeg licht met je armen, je rug, je benen. Til ze eens zo licht mogelijk op.

En nu gaan we ons heel zwaar bewegen alsof we van beton zijn, zo zwaar. Hoe bewegen je armen dan? En je gezicht? En je benen?

Spiegelen

Laat de leerlingen in een grote lijn voor jou staan. Ga voor de groep staan en vertel dat zij de spiegel zijn. Alles wat jij doet, alles wat jij beweegt, moeten de leerlingen nadoen. Doe dit heel rustig, in slowmotion. Begin bij een hand die je langzaam optilt en langzaam door de lucht beweegt. Blijf daarbij op je plek staan en kijk of de leerlingen de goede hand bewegen. Blijf rustig door bewegen, laat een ander lichaamsdeel bewegen, je been. Beweeg ook minder voor de hand liggende lichaamsdelen, je heupen, je knie, je buik, je hoofd enzovoort.

Spiegelen in tweetallen

Wanneer het spiegelen van de vorige oefening duidelijk is, verdeel je de leerlingen in tweetallen. Verdeel ook wie start met bewegen en wie het nadoet. Ze gaan nu het spiegelen oefenen. Coach op het langzaam bewegen. Het helpt als je zegt dat ze elkaar zo goed moeten nadoen, dat jij niet kan zien wie de spiegel is en wie er voor de spiegel staat. Laat ze een keer wisselen, nu is de ander de spiegel.

Je kunt suggesties voor bewegingen geven zoals poets je tanden eens voor de spiegel of kam je haar.

Slapstick en humor

Nu het principe van spiegelen duidelijk is, maken we het wat spannender. Straks is de spiegel een beetje dom. Degene die de spiegel speelt is niet zo slim, wanneer de aangever naar links gaat, gaat de spiegel naar de verkeerde links.

En ook:

- Je tilt je arm op, maar de spiegel lukt het niet om zijn arm op te tillen. En laat eens zien dat het echt heel moeilijk is, het lukt echt niet om je arm op te tillen.
- Pakt de aangever de tandpasta, dan is de ander de tandpasta kwijt.. De aangever mag ook laten zien dat hij het maar dom vindt wat de spiegel doet.
- Kun je zelf nog een beweging verzinnen die niet lukt?

Iedereen mag aan de kant zitten. Je haalt een aantal tweetallen naar voren en vraagt of ze nog eens willen laten zien wat ze net deden. Kies een paar stukjes uit die goed lukten.

Om ervoor te zorgen dat de kinderen niet te veel praten kun je muziek opzetten. Passende slapstick muziek die je kunt gebruiken is: *King Porter Stomp* van Joel Cummins, te vinden op Youtube.

EEN TWEDE LES NA DE VOORSTELLING

Hoe grut groeisto?

Lis in rol behang op in pear tafels, en lit in pear bern in oar bern omlûke oan de mul ta. Dêrnei mei it bern dat as model lei, himsels ôftekenje mei langere earms en skonken.

Hoe bist ast grutter bist? Tekenje dysels fierder. En watfoar klean hast oan en watfoar skuon? Hoe sit dyn hier ast grut bist?

En binne der ek foarwerpen yn it lokaal dy'tst omlûke kinst? Kinne sy ek grutter groeie asto se mei dyn fantasy fierder tekenest?

Hoe groot groei jij?

Leg een rol behang op een paar tafels, en laat een paar kinderen een ander kind omtrekken tot aan de middel. Daarna mag het kind wat als model lag zichzelf aftekenen met langere armen en benen.

Hoe ben je als je groter bent? Teken jezelf verder. En welke kleren heb je aan en welke schoenen? Hoe zit je haar als je groot bent?

En zijn er ook spullen in het lokaal die je om kunt trekken? Kunnen zij ook groter groeien als jij ze met jou fantasie verder tekent?

